

[Hem](#) > ... > [Lagstiftning Och Rättspraxis](#) > [Nationell Lagstiftning](#) > Austria

Innehåll inlagt av
Österrike

Nationell lagstiftning

Österrike

Inledning – Här hittar du information om det österrikiska rättssystemet och en översikt över österrikisk rätt.

Rättskällor

Österrikisk rätt är huvudsakligen skriven (*gesetztes*) rätt. Sedvanerätt spelar däremot en mycket begränsad roll. Högsta domstolens domar ger viktig vägledning om hur lagen ska tillämpas och är av stor betydelse, men rättspraxis (domarskapad rätt) erkänns inte formellt som rättskälla.

I den österrikiska författningen anges att allmänt erkända regler i internationell rätt är en del av den federala rätten, vilket innebär att internationella fördrag införlivas med det österrikiska rättssystemet (med eller utan specifik lagstiftning). Fördragsbestämmelsernas placering i det inhemska rättssystemet avgörs av innehållet.

För att internationella fördrag som ändrar eller kompletterar författningen ska godkännas av *Nationalrat* (det österrikiska parlamentets andra kammare, nedan kallat nationalrådet) gäller samma krav för beslutsamässighet som vid antagande av resolutioner om konstitutionell lagstiftning på federal nivå. Samma krav gäller för antagande av lagförslag och resolutioner som internationella fördrag som ändrar eller kompletterar lagen.

I princip ingår förbundsrepubliken internationella fördrag på förslag från förbundsregeringen eller den förbundsminister som bemyndigats av regeringen. Internationella fördrag av politisk natur som ändrar eller kompletterar lagstiftningen måste godkännas i förväg av nationalrådet. Förbundsrepubliken kan uppdraga åt förbundsregeringen eller relevanta regeringsledamöter att ingå vissa typer av internationella fördrag som varken är politiska eller ändrar eller kompletterar lagstiftningen.

Enligt den österrikiska författningen har de nio delstaterna (*Bundesländer*) sin egen delstatskonstitutionella lagstiftning utöver den (konstitutionella) förbundslagstiftningen. Delstaternas konstitutionella lagstiftning får inte strida mot den konstitutionella förbundslagstiftningen och är därför underordnad denna. I princip föreligger emellertid ingen sådan hierarki mellan förbundslagstiftning och delstatslagstiftning. Sedan 1988 har delstaterna också kunnat ingå internationella fördrag i frågor som ligger inom deras behörighetsområde. Yttre angelägenheter sköts emellertid på förbunds nivå.

Typer av rättsinstrument – rättsreglernas hierarki

Konstitutionella bestämmelser på förbunds nivå kräver i regel två tredjedels majoritet av de avgivna rösterna i nationalrådet, med minst hälften av ledamöterna närvarande. En bestämmelse som åstadkoms genom ett sådant förfarande ska dessutom uttryckligen betecknas som "konstitutionell lag" eller "konstitutionell bestämmelse".

När nationalrådet beslutar om förbundslagstiftning krävs å andra sidan att minst en tredjedel av ledamöterna är närvarande och att förslaget erhåller absolut majoritet av de avgivna rösterna.

1. Grundläggande principer i författningen

Följande principer (*Grundprinzipien*) i den österrikiska författningen är grundläggande för landets rättsordning:

- Demokratiprincipen.
- Maktfördelningsprincipen.
- Rättsstatsprincipen.
- Principen om republik.
- Förbundsstatsprincipen.
- Den liberala principen.

Dessa vägledande principer bildar tillsammans den grundläggande konstitutionella ordningen (*verfassungsrechtliche Grundordnung*).

Den konstitutionella ordningen har stor betydelse. Om en större ändring av författningen resulterar i att de grundläggande principerna frångås eller om förhållandet mellan principerna förändras avsevärt anses författningen ha ändrats på ett grundläggande sätt. I så fall måste en folkomröstning hållas.

2. Primär och sekundär EU-rätt

Österrikes anslutning till Europeiska unionen den 1 januari 1995 innebar en grundläggande förändring av den österrikiska förbunds författningen. Sedan Österrikes anslutning grundas den grundläggande rättsordningen inte bara på österrikisk konstitutionell rätt utan även på EU-rätten (konstitutionell dualism). Den förhållande synen är att EU-rätten har företräde framför inhemsk rätt och även framför allmän konstitutionell rätt på förbunds nivå, men inte framför de grundläggande principerna i författningen.

3. "Allmän" konstitutionell rätt på förbunds nivå

I den konstitutionella lagstiftningen anges den politiska verksamhetens "spelregler", eftersom denna reglerar följande:

- Lagstiftningsprocessen.
- De viktigaste organens ställning i staten.
- Förhållandet mellan förbundsregeringen och delstaterna i lagstiftningsprocessen och när det gäller att tillämpa lagar.
- De offentligrättsliga domstolarnas tillsyn över regeringens verksamhet.

4. Förbunds lagstiftning

Författningens rättsstatliga grundprincip innebär att lagen är bindande för alla rättstillämpande myndigheter (förvaltning och domstolsväsende). Författningen fördelar lagstiftningsbefogenheter mellan förbundsregeringen och delstaterna.

5. Förordningar

Förordningar (*Verordnungen*) är allmänna rättsliga bestämmelser som utfärdas av myndigheter. De är bindande för alla som omfattas av dem. För utfärdande av tillämpningsbestämmelser, som används för att ange den närmare innebörden av mer allmänt hållen lagstiftning, finns en generell delegeringsordning som grundar sig på författningen. Förordningar som syftar till att ändra eller komplettera lagen kräver uttrycklig delegering enligt författningen.

6. Beslut

Beslut (*Bescheide*) är i första hand förvaltningsrättsliga instrument för att verkställa lagen.

De riktar sig till en eller flera personer som nämns i beslutet.

Institutionell ram

Institutioner ansvariga för antagandet av rättsregler Enligt författningens fördelning av befogenheter mellan förbund och delstater är olika organ ansvariga för lagstiftningsarbetet.

Nationalrådet antar förbunds lagstiftning, vanligtvis tillsammans med *Bundesrat* (det österrikiska parlamentets första kammare, nedan kallat förbunds rådet). Nationalrådets 183 ledamöter utses genom direkta val, medan

förbundsrådet väljs av delstatsparlamenten (*Landtage*). Förbundsrådet har i regel endast en suspensiv vetorätt.

Delstatsparlamenten antar lagar på delstatsnivå.

Lagstiftningsprocessen

Lagförslag kan läggas fram för nationalrådet

- av ledamöterna (lagförslag från enskilda ledamöter),
- av förbundsregeringen (regeringsförslag),
- av förbundsrådet.

Dessutom måste ett medborgarinitiativ som undertecknats av minst 100 000 röstberättigade eller av en sjättedel av de röstberättigade i tre delstater läggas fram för nationalrådet.

I praktiken läggs de flesta lagförslag fram av förbundsregeringen. Lagförslag från förbundsregeringen måste antas enhälligt av förbundsregeringen (ministerrådet). Innan förbundsregeringen fattar beslut ges andra organ (delstater eller andra berörda parter) möjlighet att yttra sig över den relevanta förbundsministerns förslag.

Efter att ha antagits i nationalrådet måste lagförslag godkännas av förbundsrådet (budgetlagstiftning på förbunds nivå behöver inte behandlas i förbundsrådet eftersom nationalrådet har exklusiv behörighet på detta område). Förbundskanslern* överlämnar därefter lagförslaget till förbundspresidenten för underskrift.

Nationalrådet kan besluta att hålla en folkomröstning om ett lagförslag. En folkomröstning ska också hållas om en majoritet av nationalrådets ledamöter begär detta. I så fall måste ett lagförslag som redan antagits i nationalrådet godkännas i en sådan folkomröstning för att lagen ska bli giltig. Därutöver krävs folkomröstning om varje grundläggande ändring av författningen.

Förbundspresidenten bekräftar med sin underskrift att den aktuella förbundslagstiftningen har kommit till på ett författningensligt sätt. Underskriften ska sedan kontrasigneras av förbundskanslern.

Därefter offentliggörs förbundslagstiftningen i Österrikes officiella kungörelseorgan (*Bundesgesetzblatt*). Om inte annat föreskrivs i den aktuella lagen (retroaktiv verkan eller senare ikraftträdande, *vacatio legis*) träder lagen i kraft dagen efter den dag då det aktuella numret av *Bundesgesetzblatt* offentliggörs och distribueras.

En lag kan upphävas antingen uttryckligen (formellt upphävande) eller genom att det utfärdas en rättsregel vars innehåll strider mot den tidigare bestämmelsen (materiellt upphävande), utan att formellt slå fast att den tidigare bestämmelsen inte längre gäller (*lex posterior derogat legi priori*). Speciallagstiftning har företräde framför allmän lagstiftning (*lex specialis derogat legi generali*). Dessutom kan det i en lagbestämmelse fastställas hur länge den är giltig.

Rättsdatabaser

[Rechtsinformationssystem des Bundes](#) (rättsligt informationssystem för republiken Österrike), som drivs av förbundsministeriet för digitalisering och näringsliv, ger onlinetillgång till österrikisk lagstiftning..

Är tillgången till databasen kostnadsfri?

Tillgången till [Rechtsinformationssystem des Bundes](#) är kostnadsfri.

Kort beskrivning av innehållet

Det rättsliga informationssystemet för republiken Österrike ger information om:

Förbundslagstiftning

1. Förbundslagstiftning (konsoliderad lagstiftning).
2. Giltiga versioner av det österrikiska officiella kungörelseorganet (*Bundesgesetzblatt*) sedan 2004.
3. *Bundesgesetzblatt* 1945–2003.
4. Kejsrerliga, statliga och federala officiella kungörelseorgan (*Reichs-, Staats- und Bundesgesetzblatt*)

1848-1940.

5. Författningssamlingen 1740-1848 (extern information).
6. Tyska officiella kungörelseorganet (*Reichsgesetzblatt*) 1919-1945 (extern information).
7. Lagförslag (*Begutachtungsentwürfe*).
8. Lagförslag från regeringen (*Regierungsvorlagen*).

Delstatslagstiftning

1. Delstatslagstiftning (konsoliderad version).
2. Delstaternas officiella och inofficiella kungörelseorgan (*Landesgesetzblätter*) (för olika tidsperioder).

Kommunala bestämmelser: utvalda bestämmelser från följande delstater:

1. Kärnten (samtliga kommuner).
2. Niederösterreich.
3. Oberösterreich.
4. Salzburg.
5. Steiermark.
6. Wien.

Domar

1. Författningsdomstolen (*Verfassungsgerichtshof*).
2. Förvaltningsdomstolen (*Verwaltungsgerichtshof*).
3. Högsta förvaltningsdomstolens "normförteckning" (*Normenliste*).
4. Avgöranden från högsta domstolen (*Oberster Gerichtshof*), delstatsöverdomstolar (*Oberlandesgerichte*), delstatsdomstolarna (*Landesgerichte*), distriktsdomstolarna (*Bezirksgerichte*) och Högsta patent- och varumärkesdomstolen (*Oberste Patent- und Markensenat*), och internationella avgöranden.
5. Förbundsförvaltningsdomstolen (*Bundesverwaltungsgericht*).
6. Delstatsförvaltningsdomstolar (*Landesverwaltungsgerichte*).
7. Förbundsskattedomstolen (*Bundesfinanzgericht*) (extern information).
8. Dataskyddsmyndigheten (före 2014: dataskyddskommissionen).
9. Disciplinnämnder, högsta disciplinnämnden, överklagandenämnden (*Disziplinarkommissionen, Disziplinaroberkommission, Berufungskommission*).
10. Tillsynsmyndigheten för arbetstagarrepresentation (*Personalvertretungsaufsichtsbehörde*) (före 2014: Tillsynsnämnden för arbetstagarrepresentation (*Personalvertretungs-Aufsichtskommission*)).
11. Jämställdhetsnämnder (*Gleichbehandlungskommissionen*) från 2014.
12. Jämställdhetsnämnder (*Gleichbehandlungskommissionen*) från 2008 (extern information).
13. Finansiell dokumentation, oberoende finansnämnden (*Unabhängiger Finanzsenat*) (extern information).
14. Oberoende förvaltningsnämnder (*Unabhängige Verwaltungssenate*) - utvalda avgöranden från 1991 till 2013.
15. Asylomstolen (*Asylgerichtshof*) - juli 2008 till 2013.
16. Oberoende federala asylnämnden (*Unabhängiger Bundesasylsenat*) - utvalda avgöranden från 1998 till slutet av juni 2008.
17. Miljönämnden (*Umweltsenat*) - utvalda avgöranden 1994-2013.
18. Federala kommunikationsnämnden (*Bundeskommunikationssenat*) - utvalda avgöranden 2001-2013.
19. Tillsynsmyndigheter för offentlig upphandling (*Vergabekontrollbehörden*) - utvalda avgöranden från 2013.
20. Högsta domstolens och kassationsdomstolens domar i tviste- och brottmål (1885-1897) (extern information).
21. Samling av avgöranden från Österrikes kejsarliga domstol (*Reichsgericht*) 1869-1918 (extern information).
22. Samling av avgöranden från den österrikiska författningsdomstolen (*Verfassungsgerichtshof*) 1919-1979 (extern information).
23. Samling av avgöranden från den österrikiska förvaltningsdomstolen (*Verwaltungsgerichtshof*) 1876-1934 (extern information).

Andra kungörelser:

1. Examinationsbestämmelser för hantverksmästare och yrkeskompetensexamina i enlighet med näringslagen (*Gewerbeordnung*).

2. Officiella socialförsäkringsbestämmelser – giltiga från och med 2002.
3. Hälsovårdsinfrastrukturplaner (ÖSG, RSG).
4. Officiella veterinärbulletiner (OVB) från och med den 15 september 2004.

Förordningar (*Erlässe*)

1. Förordningar från förbundsministerier.
2. Riktlinjer och förordningar från förbundsfinansministeriet (externt).
3. Förordningar från förbundsministeriet för sociala frågor, hälso- och sjukvård samt konsumentskydd (*Bundesministerium für Arbeit, Soziales, Gesundheit und Konsumentenschutz*) i socialförsäkringsärenden (extern information).

Österrikisk lagstiftning

Vissa österrikiska lagar är även tillgängliga på engelska.

Mer information

Mer information finns på webbplatsen för [Rechtsinformationssystem des Bundes](#).

■ Senaste uppdatering: 13/09/2021

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.